

medført, at amts- og centralbiblioteksgrænserne i 17 amter ikke er sammenfaldende, og at de nuværende områder er meget tilfældigt afgrænsede.

Da amtskommunerne allerede efter den gældende lovs § 3, stk. 3, skal yde et årligt tilskud til centralbibliotekerne efter disses behov, volder denne mere tilfældige afgrænsning en del vanskeligheder, idet nogle amter i øjeblikket er nødt til at forhandle med op til 5 forskellige centralbiblioteker, ligesom ordningen er upraktisk for centralbibliotekerne, hvoraf 6 har områder, der hver fordeler sig på 3 amter.

Amterne vil ifølge det foreliggende lovforslag, jfr. § 11, få et større ansvar for centralbibliotekernes økonomi. Både af denne årsag og under hensyn til det stadig stigende samarbejde med skolen foreslås det, at centralbiblioteksområderne i fremtiden skal følge amtsgrænserne, således at der normalt findes ét centralbibliotek i hvert amt.

Disse bestemmelser vil medføre, at en række centralbiblioteker i fremtiden må nedlægge deres centralbiblioteksvirksomhed, men dette må også anses for påkrævet, idet en række centralbiblioteker idag er så små, at de ikke er i stand til at opfylde de krav, der stilles til dem. Den stærke udvikling, sognebibliotekerne har gennemgået i de senere år, har medført, at adskillige af disse biblioteker idag har årlige bogkonti på 20.000-30.000 kr. Til sammenligning kan anføres, at 3 af de mindste centralbiblioteker i 1961-62 havde bogkonti på 31.000 kr., 34.000 kr. og 45.000 kr. Hertil kommer, at adskillige af de mindste centralbiblioteker i de senere år har været ude af stand til at opfylde kravene i bekendtgørelsen af 12. januar 1961 § 4 g (om det bibliotekariske personales omfang) og § 4 e (hvorefter læsesalen skal være under kyndigt tilsyn i hele åbningstiden).

Dette forhold kan ventes yderligere understreget i takt med de øgede krav, som den kommende ansættelse af heltidsbeskæftigede bibliotekarer i områdets biblioteker vil stille til alle centralbiblioteker. Den foreslåede ændring af centralbiblioteksområderne kræver adskillige forhandlinger med vedkommende lokale myndigheder og kan derfor først forlanges gennemført i løbet af en kortere årrække.

Til § 9.

Bestemmelsen fastlægger centralbibliotekets opgaver svarende til den gældende lovs § 5 b.

Til § 10.

Centralbibliotekernes bestyrelse rummer i øjeblikket repræsentanter for kommunalbestyrelsen, amtsrådet (amtsrådene) og oplandets sognebiblio-

oteker, jfr. bekendtgørelsen af 12. januar 1961 § 4 a. Det vil fremtidig i vedtægten kunne fastsættes, hvordan en evt. bestyrelse skal sammensættes, dog at den skal rumme en repræsentant for amtsrådet.

Der stilles forslag om nedsættelse af et rådgivende kontaktudvalg for hvert centralbibliotek. Dette udvalg, der får til opgave at drøfte principielle og praktiske forhold i oplandsarbejdet, skal bestå af repræsentanter for kommunalbestyrelsen og amtsrådet, amtskolekonsulenten, overbibliotekaren, oplandsbibliotekaren, den ledende børnebibliotekar samt 3 repræsentanter for områdets biblioteker, valgt blandt bibliotekslederne og eventuelt de lokale bibliotekers bestyrelsesmedlemmer. Udvalget bør afholde mindst 3 møder årligt.

Til § 11.

Stk. 1.

Tilskuddene til centralbibliotekernes oplandsarbejde har hidtil bestået i det særlige centraltilskud og bogbiltilskud i henhold til den gældende bibliotekslovs § 5 b samt amtstilskud i henhold til lovens § 3, stk. 3.

De stadig stigende krav til centralbibliotekernes oplandsafdelinger har ikke kunnet imødekommes med disse tilskud. Statens centraltilskud er ikke pristalsreguleret, og bestemmelsen om, at amtskommunerne skal yde tilskud „under hensyntagen til centralbibliotekernes behov“, har været fortolket meget forskelligt af de forskellige amtsråd.

Dette har bevirket, at centralbibliotekernes hjemstedskommuner — for overhovedet at opretholde en nogenlunde forsvarlig standard i betjeningen af oplandet — har ydet stadig større beløb til dette arbejde. Det samlede underskud, som disse kommuner har dækket for 1961-62, beløb sig til 1,7 mill. kr. og for 1962-63 til 2,1 mill. kr. Af disse beløb har kommunerne ganske vist fået statstilskud efter den almindelige regel i bibliotekslovens § 5 a, men tilbage blev dog ca. 70 pct. som en rent kommunal udgift. Det må derfor anses for påkrævet at indføre faste regler for ydelse af amtstilskud samt pristalsregulere disse såvel som statens tilskud til oplandsarbejdet. Videre må det anses for nødvendigt, at centralbibliotekernes bogkonto forhøjes til varetagelse af visse bogmæssige opgaver, der hidtil har været forsømt i de fleste centralbiblioteker, hvortil kommer, at den effektivisering af biblioteksarbejdet på landet, der foregår i disse år, og som har medført oprettelser af større og mere krævende enheder, stiller stadig stigende krav til centralbibliotekernes bogbestand.

Dette støttes stærkt af udtalelser fra Århus Statsbibliotek på grundlag af undersøgelser, dette biblio-